Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2025–2026

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

IQ BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 september 2026

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 22 september 2026.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-21501-02-IQ
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

GEANNOTEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 22 SEPTEMBER 2026

Op dinsdag 22 september a.s. vindt de Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats in Brussel. Tijdens deze bijeenkomst zal de Raad spreken over het Meerjarig Financieel Kader (MFK), de agenda van de Europese Raad (ER) van 15 en 16 oktober, het wetgevingsprogramma, de stand van zaken omtrent de omnibussen, de jaarlijkse horizontale rechtsstaatdialoog en zal er een discussie plaatsvinden over de rechtsstatelijke trends en ontwikkelingen in een aantal kandidaat-lidstaten.

MFK

De Raad zal van gedachten wisselen over het MFK. Naar verwachting zal het Ierse voorzitterschap van de Raad begin oktober een volgende versie van het MFK-onderhandelingsdocument presenteren aan de Raad ter bespreking op de ER van medio oktober. Op het moment van schrijven is nog onduidelijk wat de bespreking over het MFK tijdens de Raad van 22 september zal inhouden. Zoals uiteengezet in de Kamerbrief[1] met appreciatie van het meest recente onderhandelingsdocument is de inzet van het kabinet erop gericht om de Nederlandse afdrachten aan de EU-begroting te verbeteren door de voorgestelde omvang van het MFK te verlagen, de korting die Nederland ontvangt op de bni-afdracht te behouden en de perceptiekostenvergoeding op 25 procent te houden en tevens de begroting te moderniseren door middelen meer in te zetten voor de strategische doelen van Europa. Concreet vindt het kabinet dat de Europese begroting meer gericht moet worden op het versterken van het Europees concurrentievermogen, onderzoek en innovatie, een stevig migratie- en asielbeleid, veiligheid en defensie.

Voorbereiding Europese Raad

De Raad zal de agenda van de ER van 15 en 16 oktober 2026 vaststellen. Op het moment van schrijven is de agenda van de ER nog niet bekend. Naar verwachting zal de ER stilstaan bij de voortdurende Russische agressie tegen Oekraïne, migratie, de situatie in het Midden-Oosten, concurrentievermogen, het MFK, Europese defensie en veiligheid en mogelijk ook EU-uitbreiding en de toekomst van de Unie. Na het vaststellen van de agenda zal uw Kamer zoals gebruikelijk de kabinetsinzet ontvangen.

Wetgevingsprogramma

De Raad zal spreken over het wetgevingsprogramma 2027. Zoals gebruikelijk zal de Commissie de Raad informeren over de voornaamste elementen voor de voorbereiding van het volgende werkprogramma van de Commissie («intentiebrief»). Het voorzitterschap zal vervolgens een samenvatting van de gedachtewisseling per brief met de Commissie delen. Zoals het kabinet verwoordde in de Staat van de Unie 2026 is het van belang dat – in een tijd van geopolitieke instabiliteit – de EU slagvaardig, welvarend en veilig moet blijven. Nederland ziet daarbij prioriteiten zoals het versterken van de concurrentiekracht; een modern, betaalbaar en eerlijk MFK; investeringen in defensie en veiligheid; het verminderen van migratiedruk en stimulatie van terugkeer.

---

[1] Kamerstuk Getal:21501-20-2404

Jaarlijkse rechtsstaatsdialoog (horizontale discussie)

Tijdens de Raad vindt de jaarlijkse horizontale rechtsstaatsdialoog plaats op basis van het rechtsstaatrapport voor 2026 dat de Commissie op 17 juli jl. publiceerde.[2] Uw Kamer ontving op 4 september een appreciatie van dit rapport. Het rapport doet verslag van de rechtsstatelijke situatie in de EU als geheel en in de lidstaten afzonderlijk, aan de hand van vier pijlers: justitieel stelsel, corruptiebestrijding, pluriformiteit en vrijheid van de media en andere institutionele kwesties die verband houden met *checks and balances*. Tijdens de Raad zal worden gesproken over de bredere, horizontale ontwikkelingen op het terrein van rechtsstatelijkheid in de EU, zoals die in het algemene deel van het rechtsstaatrapport 2026 worden geschetst. Het kabinet zal tijdens de Raad in lijn met de kabinetsappreciatie van het rechtsstaatrapport interveniëren. Tijdens de Raad van 19 november a.s. zullen de landenhoofdstukken over Cyprus, Hongarije, Litouwen en Luxemburg worden besproken.

Rechtsstaatdiscussie over kandidaat-lidstaten

Lidstaten zullen in een afzonderlijke sessie spreken over de rechtsstatelijke trends en ontwikkelingen in een aantal kandidaat-lidstaten. Over Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië zijn, net als vorig jaar, aparte landenhoofdstukken opgenomen in het rechtsstaatrapport van de Commissie. In tegenstelling tot de hoofdstukken over de lidstaten bevatten deze hoofdstukken geen aanbevelingen, omdat die onderdeel zullen uitmaken van de landenrapportages die bij het jaarlijkse uitbreidingspakket worden uitgebracht. Uw Kamer ontvangt zoals gebruikelijk een appreciatie van dit uitbreidingspakket.

Het kabinet vindt het positief dat deze vier kandidaat-lidstaten wederom zijn meegenomen in dit rechtsstaatrapport, omdat het een extra mechanisme biedt om de situatie op het gebied van de rechtsstaat in deze landen te monitoren. Het kabinet verwelkomt verschillende hervormingsprocessen die de Commissie signaleert, waarbij gebrekkige implementatie en administratieve en personele capaciteit vaak een punt van aandacht blijven. Verder deelt het kabinet verschillende zorgen en uitdagingen die de Commissie omschrijft, waaronder over mediavrijheid, onafhankelijkheid van de rechtspraak en corruptiebestrijding. Tijdens de Raad zal het kabinet onderstrepen dat de kandidaat-lidstaten blijvend aandacht moeten besteden aan hervormingen.

Diversenpunt Omnibus versimpeling

Tijdens de Raad zal onder «diversenpunten» het voorzitterschap informatie geven over de stand van zaken omtrent de Omnibuspakketten. Het kabinet verwelkomt de inzet van de Commissie om met Omnibusvoorstellen en andere vereenvoudigingsinitiatieven onnodige regeldruk terug te dringen. Het aanpakken van onnodige regeldruk is voor het kabinet een prioriteit. De Nederlandse inzet bij de Omnibusvoorstellen is in brede zin om regelgeving te verduidelijken en te stroomlijnen, terwijl de doelen van de wetgeving overeind blijven.

---

[2] 2026 Rule of Law Report - European Commission